

lemmer efter min Formening ere gaaede forfæret frem, idet de saa hurtigt have villet klare dem alle paa een Gang, medens den eneste, saavel i finansiel som i andre Henseender, fornuftige Maade er at tage een ad Gangen, og saa forøvrigt helst gaa den Vej, som blev antydet, saavidt jeg erindrer, allerede i den tredie Rigsdag, nemlig ikke at kaste Afviklingen over paa Staten, men at lade den blive ordnet under Sognene. Vi have dog nu saa betydelige Kræfter blandt Styrrerne i Sognekommunerne, at denne Afvikling ved Hjælp af dem virkelig nok kunde lade sig gennemføre, og saa vil Staten ikke komme til at udstede Obligationer, men Obligationerne ville blive efterspurgte, idet de Bedkommende jo kunde anvises som en Udjevning af Vanstkeligheden med Størelsen af Erstatningen at bruge Statsobligationer til indbyrdes Ekvidering, og det forekommer mig derfor, at det, der dengang, saavidt jeg erindrer, blev antydet, er en mere rimelig Maade end denne i Forslaget, fremsatte Opgjørelsesmaade, altsaa at holde sig til Sognene istedetfor til Staten med Hensyn til Afviklingen af dette Forhold. Jeg tror ganske sikkert, at vil man en Forandring i Tiendebyrden, hvad jeg ogsaa særlig ønsker, saa er der ikke nogen Maade, hvorpaa man saa sikkert vil skyde Sagen forbi, end naar man med et saa ringe Blik paa de forskjellige Forhold, som det forekommer mig at være tilstede ved dette Forsøg, indbringer et Lovforslag, som omfatter alle tre Tiender, men som vanstkeligt vil faae en eneste af dem med sig i Henseende til Vedtagelse af en Aflysning.

Fredertiksen: Jeg kan ikke sige, at det er med stor Velvillie, at dette Lovforslag er blevet modtaget fra det ærede Things forskjellige Sider. Jeg skal ikke i Dieblisset tale om det ærede Medlem, som sidst havde Ordet, thi det veed jeg jo nok, at, naar det er Folk af Saget, saa ere de altid noget vanstkeligt at have med at gjøre, det kjende vi. Skjøndt man kunde være fristet dertil, skal jeg dog ikke anvende de bekjendte Ord af Landshövdingen i Sydæa til Paulus, om den megen Værdom, paa det ærede Medlem. Jeg

tror virkelig, at det passer paa min lærde Ven derovre, men skal forøvrigt lade det ærede Thing domme om, hvorvidt det passer, naar jeg kommer tilbage til med et Par Ord at berøre dette i historisk Henseende, saa rige Foredrag, som det ærede Medlem i dette Dieblis holdt. Det er ikke blot fra det ærede Medlem fra Middelfart; men ogsaa fra forskjellige andre Sider, at man paa en noget eiendommelig Maade har modtaget dette Forsøg, som nu første Gang fremkommer her i Thinget paa at gennemføre en Reform, som man dog i Almindelighed har udtalt sig for. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) og hans Sidemand, det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), sige, at det ikke er brugbart. Det forundrer mig ganske vist ikke, at de ærede Medlemmer ikke kunne bruge dette Forslag, thi, hvis det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds kunde bruge det, saa kunde ganske vist jeg og heller ikke — det er jeg overbevist om, efter hvad vi saae iffor — det store Flertal af dette Thing bruge det. (Winther: Det er der Ingen, der veed!) So, det saae vi iffor. Det maa dog være det ærede Medlems Overbevisning, som han udtalte iffor, og ikke det, han ikke mente, som han anbefalede; og vi saae dengang, at der var den største Meningsforskjel ikke alene mellem ham og mig, men ogsaa mellem ham og Flertallet af de andre ærede Medlemmer. De ærede Medlemmer ville nu tage fra Nogle, nemlig fra dem, som ere Giere af tiendesfri Jord. De ville forrykke Forholdet mellem Giendommenes Værdi og komme dermed ind paa en hel Række Konsekvenser. Dette vil jeg aldrig gaa ind paa, og jeg er overbevist om, at det vil Flertallet af denne Forsamling aldrig gaa ind paa. Men naar vi nu staa saa skarpt overfor hinanden, er det jo en Selvfølge, at vi ikke kunne mødes. Forøvrigt er det jo ganske eiendommeligt her at se, hvorledes ærede Medlemmer, som paa den ene Side gaa saa yderligt, derved paa den anden Side blive i den Grad konservative, som de ærede Medlemmer ere blevne idag. De sige, at man skal lade disse Forhold blive, som de ere; de udtale sig om disse Forhold saaledes, at det